

Här följer Matfiskodlarnas (MFO) svar på remisskommentarer till förslaget om bekämpning av BKD.

(Kursiv text indikerar inkomna kommentarer och frågor.)

Angående vildfiskperspektiv:

Tilläggsgarantierna skapades för att skydda de vilda fiskbestånden. I förslaget tas ingen hänsyn till vildfiskperspektiv och spridning ut från odlingar.

Det har inte genomförts BKD-provtagningar på vild fisk i inlandsregionen innan provtagning på odlad fisk lanserades 1985. Detta innebär att det inte är klarlagt att vattnen varit fria från BKD före fiskodling etablerats på platsen. Det är möjligt att BKD introducerades långt tidigare då många utsättningar av fisk, inte minst från Nordamerika, genomförts i statlig regi till många skilda vatten i Sverige redan från tidigt 1900-tal. Det finns emellertid ingen anledning att fortsätta resonemanget eftersom det varken kan ledas i bevis eller avföra utsättning som potentiell orsak till det finns BKD i svenska inlandsvatten.

Den enskilt bästa åtgärden att hindra BKD från att utvecklas är att konsekvent sätta ut frisk fisk. Det är däremot svårt att reglera hur BKD kan sprida sig in i en kassodling respektive ut ur en kassodling. I Matfiskodlarnas (MFO) förslag är fokus på att hindra smitta från att komma in i odlingar. Det innebär att vi som odlare tar ansvar för att minimera risken för att smittan kommer ut i omkringliggande vatten. Vildfiskperspektivet var inte det primära uppdraget men förslaget kommer trots det innebära en positiv effekt för de vilda omkringliggande bestånden. Vi kan inte heller, i sammanhanget, bortse från det faktum att det i SVA:s rapport över förekomst av BKD i vilda bestånd konstaterats att den vilda fisken kan vara den som sprider BKD in i odlingar.

Angående omfattning av BKD:

Kommentar: Det är felaktigt att BKD förekommer frekvent utan att det i stället handlar om ett fåtal smittade anläggningar som, på grund av fördröjda saneringstider, smittar omgivningen eller via bristande rutiner för import och transport mellan anläggningar inom företaget, sprider smittan.

Det råder delade meningar huruvida BKD förekommer frekvent men vår utgångspunkt är att så är fallet. Vi anser vidare, att det inte är möjligt att utrota en bakterie men att vi ska bekämpa den. Vi delar inte åsikten om att det är ett fåtal anläggningar som påvisat förekomst av BKD utan tvärtom att förekomsten av konstaterad förekomst av BKD är tämligen frekvent eller har ökat.

Eftersom det beslutats (SOU, strategi, handlingsplan, livsmedelsstrategi mm) att vi ska ha fiskodling i landet är det inte heller av bl.a. kostnadsskäl rimligt att slakta ut hela anläggningar. Med nuvarande regelverk utgår ingen ersättning till odlaren och om så skulle vara fallet ser vi inte att den ersättningen skulle kunna utgå med ett korrekt belopp. Själva saneringen är inte det mest kostsamma utan produktionsbortfallet är tillsammans med andra direkta och indirekta kostnader de mest påtagliga. Det är mycket svårt att beräkna den totala kostnaden för odlaren, och de ekonomiska konsekvenser som blir följden för svensk sätffiskproduktion. En total utslaktning av hela

anläggningen medför många följdkostnader för hela den svenska fiskodlingsbranschen. Dessa effekter kan omöjligt beräknas och inte heller finns det någon som rent praktiskt kan göra dessa beräkningar.

Huruvida bristande rutiner är orsak till "import" av BKD är en spekulatio n men som nämnt ovan skulle följden av total utslaktning bli att det inte skulle finnas svensk sättfisk till försäljning i den omfattning efterfrågas. Därmed leder krav på utslaktning av sättfiskanläggningar till ett ökande importbehov och om den importerade romen/sättfisken anses utgöra risk så ökar smittorisken i och med krav på utslaktning av sättfiskanläggningar. En total utslaktning innebär dessutom att sättfiskodlaren under nästkommande fem åren behöver bygga nya avelsbesättningar. De mellanvarande åren ger inga intäkter, endast kostnader.

Gällande transporter mellan odlingar finns det som en av flera åtgärds punkter i förslaget och riskerna kan endast minskas genom att berörda odlingar och personal som utför frakter fisk erbjuds adekvat utbildning.

I en vidare mening bör det påpekas att anläggningar som inte kan bedriva verksamhet inte heller kan behålla kompetent personal, varken i produktionsled, för slakt eller för transport. Förutom de regionalpolitiska effekterna tappar odlaren möjligheten att ha utbildad och kunnig personal. Dessa kommer söka sig till andra branscher och kan svårligen ersättas med ny. Förutom att odlarerfarenhet går till spillo så försvinner kompetens om hantering av både förekommande smitta samt förebyggande åtgärder. Konsekvensen är kortfattat att risken för smitta ökar och möjligheten att bekämpa den försvinner i samma takt som kompetensen lämnar odlingsverksamheten.

Angående delaktiga odlare:

Önskemål om förtydligande kring hur stor andel av odlarna som ställer sig bakom förslaget och hur dessa är fördelade bland matfisk-, sättfisk- och kompensationsodlare. Samt hur representativa dessa odlare är i fråga om storlek på verksamheten.

Förslaget är förankrat och antaget av MFO:s medlemmar, hos övriga matfiskodlare som har kontaktats och hos föreningen för de recirkulerande odlarna. Kompensationsodlarna är, genom Åke Forssén, positiva till förslaget. Likaså sättfiskodlarna genom Per Karlsson. De som odlar i kustzon har ännu inte tillfrågats men är i sak inte berörda av förslaget. Vi har därigenom förankrat förslaget i dess nuvarande form hos i princip hela näringen.

1. Ta bort tilläggsgarantierna för de vatten som är påverkade av vattenreglering samt vatten med nuvarande eller tidigare påvisad förekomst av BKD.

Kommentar: Eftersom BKD är vanligast i områden med hög produktion av fisk innebär förslaget med slopade garantier/kvarvarande garantier snarare en ökning av BKD-förekomst och verkar som ett spel för gallerierna eftersom inga, för fiskodling eller vild laxfisk, viktiga vatten skulle omfattas av garantier.

I utkastet till förslag finns med att ta bort garantierna i reglerade vatten eller där det konstaterats förekomst av BKD, huruvida det finns kvar i slutversionen vet vi ännu inte. Det finns skäl att behålla

det som en del av förslaget men utifrån inkomna synpunkter kan det komma att omprövas. Att behålla garantierna för oreglerade vatten eller där det inte konstaterats BKD är ett sätt att skydda vilda stammar. Det finns dock ett antal mindre odlingar i dessa vatten och deras verksamhet skulle måste få fortsätta i nuvarande omfattning, se vidare under punkt 2.

Att data tyder på att BKD är vanligast förekommande i vattenförekomster med hög produktion kan bero på att det är i områden där provtagningen sker frekvent. Där ingen provtagning sker eller där det inte har utförts med statistiskt säkerställd metod kan man inte rimligen varken bevisa eller motbevisa förekomst.

Att MFO:s förslag skulle vara ett spel för gallerierna kan man naturligtvis påstå men så är inte fallet, det är en ogrundad spekulering och i sig ett felaktigt påstående. Dessutom kommer förslaget innebära merarbete och ökade kostnader för näringen, i synnerhet initialt, vilket kan ses som ett tecken på branschens önskan om att finna en bättre lösning.

Kommentar: Att ta bort garantierna i de områden som nämns i rubriken är mycket omfattande och svårdefinierbart. Vatten regleras på många olika sätt och för olika ändamål. Ska garantierna kunna tas bort i vissa områden så ska dessa definieras tydligt och efter en mer omfattande analys. Här måste även diskuteras i vilken utsträckning vattendirektivets ickeförsämringskrav och det enskilda ägandet av fisket ska kunna hanteras.

Om det i det slutliga förslaget kvarstår som en punkt har MFO att ta fram dessa vatten. Reglerade bör definieras som vatten med regleringsamplitud. Oavsett ändamål för regleringen kvarstår att de är reglerade. Det finns inte heller i praktiken intresse av att odla i små vattenförekomster, annat än möjligen för mycket små (enstaka ton) odlingar.

Kommentar: Det föreslås även att tilläggsgarantierna ska tas bort i andra vatten där BKD konstaterats. Denna formulering känns mycket svepande och måste förtydligas.

Eftersom konstaterad förekomst av BKD finns registrerad kan dessa vatten identifieras så detta förslag är varken svepande eller i behov av förtydligande. Däremot krävs att samtliga vatten med konstaterad förekomst efter det året då första provtagningen påvisat BKD tillgängliggörs för att kunna registreras.

Kommentar: Då utbyggnadsgraden i Jämtlands län uppgår till 80 %, och även är mycket stor i Västerbotten, skulle förslaget innebära att i princip alla ur vattenbrukssynvinkel intressanta vatten får undantag ifrån garantierna.

Detta är ett till viss del korrekt påstående om man med en utbyggnadsgrad om 80 % avser vattenvolym. Det innebär, under förutsättning att denna punkt ingår i det slutliga förslaget, framför allt att de vatten som inte är reglerade skulle kunna utpekas och behålla tilläggsgarantierna. Det innebär även att den, för utsättning tillståndsgivande myndigheten, har att beakta risken för utsättning av fisk som inte kommer från odlingar som klassificerats som riskklass 1 (eller möjligen men inte troligen från riskklass 2).

Kommentar: Många reglerade vatten håller dessutom nationellt särskilt värdefulla fiskpopulationer där många biflöden, som fortfarande är opåverkade av vattenkraft, fungerar som reproduktionsområden för dessa populationer.

Som skrivits ovan finns en politisk enighet om att vattenbruket ska utvecklas och produktionen av fisk öka. De näringsfattiga regleringsmagasinen är utpekade som lämpliga odlingsplatser. Det finns även tekniska möjligheter att förhindra vandring, vilket skulle kunna vara en kompletterande åtgärd. Det är möjligt att resonera kring, och göra en jämförelse med, havslevande laxar och öringar vilket innebär att fiskar som leker i biflöden mest troligt kommer att klara BKD-förekomst bra, då sjuka fiskar troligen inte är i samma kondition att leka. Vilda fiskar utsätts inte för lika nära kontakt mellan individer som odlade fiskar gör. Det är Matfiskodlarnas bedömning att BKD redan förekommer bland vild fisk i flera vatten nationellt sett, men i låg prevalens. Detta utan att någon väsentlig påverkan kan ses på vilda bestånd.

2. Behålla tilläggsgarantierna i de vatten som inte kan anses ha påverkats av vattenreglering.

Ett antal kommentarer menar att man bör ta bort tilläggsgarantierna helt och att man bör göra en analys och kartläggning av i vilka vatten man bör och inte bör bedriva fiskodling.

Punkten ovan (2) finns i utkastet men det kan finnas skäl att ompröva punkten i sin helhet. (Faktum kvarstår dock att såsom det skrevs i utkastet: "Fiskodling i oreglerade vatten sker i mycket begränsad omfattning och om/när fiskodling lokaliseras i dessa vatten är verksamheten småskalig"). Det kommer sannolikt föreslås att ta bort tilläggsgarantierna helt och i stället förlita sig på att beslutande myndighet får avgöra om utsättning är lämplig. Oavsett kommer föreslås ett centralt register över samtliga beviljade utsättningstillstånd.

3. Jordbruksverket beslutar om flytt av fisk mellan kommersiella fiskodlingar. Länsstyrelsen vid övrig flytt av fisk.

Flertalet kommenterar att Länsstyrelserna bör fortsätta besluta om flytt av fisk, framför allt eftersom de har regional kännedom, samt för att en förordningsändring skulle krävas vilket inte anses vara realistiskt.

I utkastet föreslogs att Jordbruksverket skulle besluta om tillstånd av flytt av fisk mellan kommersiella odlingar. För att tydliggöra så var definitionen av kommersiell odling detsamma som att den drivs av juridisk person.

Det finns skäl att ompröva den punkten i förslaget och förorda att det även fortsättningsvis är Länsstyrelsen som har att fatta beslut om flytt av fisk. Oavsett kommer föreslås ett centralt register över samtliga beviljade utsättningstillstånd. Jordbruksverket anses mest lämpad att ansvara för och ajourhålla registret.

6. Frisk fisk in i odlingen.

Några kommentarer menar att det behövs definitioner på vad som räknas som BKD-fri, analysmetoder, mängder och intervall. Tillförlitliga, kostnadseffektiva provtagningsmetoder som inte kräver att man avlivar all avelsfisk måste utvecklas påpekas i flera yttranden.

BKD-fri anses en odling med anläggnings-id där BKD inte kan påvisas.

Inom ramen för projektet om frivilligt bekämpningsprogram mot BKD genomfördes provtagning av sammanlagt 70 stycken fiskar från två odlingar som vid provtagningsstillfället var BKD-klassade. Syftet var att jämföra korrelationen mellan olika provtagningsmetoder och om möjligt påvisa en tillförlitlig metod som inte innebär att avels/stamfiskar behöver avlivas. Att bygga upp och hålla avelsbesättningar är kostsamt och att avliva dessa kan dessutom medföra att genetiskt värdefullt material går till spillo. Provtagningen genomfördes av distriktsveterinär och provtagningsresultaten analyserades av SVA.

Resultatet av provtagningen presenterades under konferensen i Östersund av SVA. Utifrån provtagningsresultatet indikerades att svabbprover av gäle/kloak är det provtagningsförfarande som ger störst möjlighet att spåra smittan vid ett akut skede av BKD och att tillförlitligheten är lika god som för provtagning på njure vilket i dag rekommenderas, men som kräver att fisken avlivas. Nuvarande förslag är därför att romproducenter ska provta avels/stamfiskar med svabb-prover av gäle/kloak. Provtagning in vivo behövs främst på röding pga. rödingens annorlunda romkvalitet där jungfrurommen (rom från första kram ingen) är mycket bristfällig med små romkorn. In-vivo möjliggör återbruk av avelsfisken. Rörande andra fiskarter så kan lika gärna njurprov väljas om odlaren så önskar. Vad som är viktigt att definiera är antalet prov. Här behövs ett antal som ger ett representativt urval med god säkerhet. Vi har genomfört övergripande statistiska beräkningar av tillförlitligheten hos olika provtagnings- och analysmetoder, men utifrån resultaten är det svårt att ge generella rekommendationer.

I de fall då romproducenten anser att provtagningen medför en alltför stor kostnad kan pooling vara ett alternativ. Då kan ett stort antal, hela avelsbesättningen om så önskas, till en lägre kostnad provtas för BKD. Om odlaren väljer provtagning i pool behöver poolen kläckas i separat kläckback så att rommen från en provtagen pool som påvisar smitta kan kasseras. Om pooling väljs som metod är det dock inte möjligt att särskilja den eller de individer som påvisas ha BKD. Val av metod kommer att måsta anpassas efter specifika omständigheter och utifrån odlarens önskemål men får inte avvika från veterinärens rekommendationer och måste uppfylla statistisk tillförlitlighet.

Kommentar: Träffsäkerheten per prov är det som ska styra och inte den ekonomiska skillnaden. Om kostnaden för branschen blir för hög får provtagningen subventioneras av staten. Allt för att förhindra smittspridning.

Matfiskodlarna delar i allt väsentligt åsikt i det yttrandet. Incitamentet för, i antalet mer omfattande provtagning, är att avelsfisken inte behöver avlivas (se även ovan).

Kommentar: Förslaget med kontroll endast i avelsleden förbiser att smitta introduceras senare i produktionsleden via vildfisk eller bristande smittskyddsrutiner. Kontroll i avelsledet innebär att alla honor måste provtas med romstrykning. Anläggningar i lägre riskklass kan därför inte premieras med färre kontroller. Det innebär också att alla honor som blir positiva måste avlivas för att verifiera resultaten.

Principen om "frisk fisk in" utgår från att, så långt som möjligt, förhindra att en smitta kommer in i odlingen. Det innebär bl.a. att odlaren har att ansvara för att inte ha bristande smittskyddsrutiner. Såsom framgår av punkt 5 i förslaget, föreslås att fiskodlare samt i förekommande övriga som yrkesmässigt hanterar fisk ska utbildas för att förbättra sin kunskap om smittskydd och fiskhälsoarbete.

Odlaren kan endast ansvara för principen "frisk fisk in", odlaren kan även så långt möjligt vidta åtgärder för att minimera att smitta kommer in i en landbaserad anläggning. Det kan däremot inte rimligen, ställas krav på att odlaren ska kunna förhindra att omkringlevande vild fisk inte smittar den odlade fisken.

Kommentar: Finns det någon rapport/referens till SVA och distriktsveterinärernas provtagning och analys.

Det finns rapport på den provtagning som utfördes av distriktsveterinär samt den analys av de 70 stycken fiskar som analyserades (se ovan).

7. Klassificering av odlingar.

Flera kommentarer efterfrågar vidare arbete och bearbetning av klassificeringarna utifrån:

- *Det är oklart hur man ska förhålla sig till icke-medlemmar av programmet. Möjligen en egen hälsoklass för icke anslutna.*

Eftersom förslaget är ett frivilligt bekämpningsprogram ska heller ingen odlare tvingas ansluta sig. Det mesta talar dock (se ovan) för att de flesta odlare kommer ansluta sig omgående eller inom kort efter att beslut fattats för att anta förslaget i sin helhet. Det torde dessutom generellt vara så att odlare vill ansluta sig till programmet bl.a. för att få leverera till odlare som är anslutna men även för att påvisa att de arbetar fiskhälsofrämjande och med smittförebyggande arbete. Möjligen kan beslutande myndighet ta i beaktande om odlingen är eller inte är ansluten till programmet. Det skulle då vara ytterligare ett incitament till att ansluta odlingen.

- *Det krävs förtydliganden om vad man menar med betydande risk för BKD, vilka skyldigheter och begränsningar programmet har, vad ett kontrollerat vattenintag är osv.*

Betydande risk har exempelvis en odling som lokaliserats i vatten med konstaterad förekomst av BKD. Detsamma gäller för odling på land där vattenintag sker från vatten med konstaterad förekomst av BKD. Med ett kontrollerat vattenintag menas vatten som odlaren

själv har kontroll över, motsatsen är en kassodling där odlaren inte kan kontrollera vattnet. Att ansluta sig till programmet är frivilligt, men den som är ansluten har skyldighet att följa de punkter som är upptagna i förslaget. I slutförslaget är det några detaljer kvar att slutföra för att i detalj särskilja de frågor som rör klassning av odlingar.

- *Det är viktigt att tänka på hur olika klassificerade odlingar ligger relativt varandra och hur en klassändring på en odling kan påverka en grannodling. Sättfiskanläggningar nedströms om BKD-drabbade kassodlingar som aldrig varit smittade kan komma i kläm.*

För en sättfiskanläggning som är lokaliserad nedström en odling där det konstaterats BKD föreligger en betydande risk. Likaså för anläggning som har vattenintag från odling där det konstaterats BKD. Vi beslut av flytt av fisk har beslutandet myndighet (troligen Länsstyrelsen) att avgöra om den ska tillåtas. I förslaget står det att flytt av fisk får ske till odling av samma eller högre riskklass, det innebär att en odling i riskklass ett får flytt fisk till samtliga odlingar och vatten. Från en odling i riskklass två kan däremot inte flytt till en odling i klass ett ske.

Kommentar: Om systemet innebär att det alltid endast levereras fisk mellan odlingar i samma klass, eller ifrån en högre klass till en lägre, som ett komplement till föreslagna kriterier kan det möjligen godkännas.

Om det med systemet (ovan) menas punkten som finns i förslaget, så är det korrekt uppfattat och kommer kvarstå i det slutliga förslaget.

Kommentar: En sättfiskanläggning eller en anläggning som levererar till känsligt vatten bör ha klass 1.

Yttrandet ovan kommer ingå i det slutliga förslaget.

Kommentar: För mig är det viktigt att fisk för utsättning kommer från klass 1, annars beviljas inte utsättningsstillstånd... Utöver detta tycker jag man ska kräva att odlaren begär dokumentation om BKD-frihet vid import utom möjligen till klass 3.

I det slutliga förslaget kommer yttrandet ovan förordas. Beslutande myndighet har att besluta om utsättningsstillstånd. För att uppfylla kraven om frisk in ska odlaren begära dokumentation vid import. Så långt möjligt bör samma regler vid import överensstämma med programmets förslag om flytt utifrån riskklassning.

Kommentar: Det bör finnas en tydlig handlingsplan hur man hanterar påvisad BKD i produktionen i hälsoklass 1. Ska indikation av BKD på en enda fisk innebära total sanering av en sättfiskodling?

I Norge betraktar veterinärerna odlingens kar (enhet) som separata enheter. Man har även den typen av synsätt på odlingskassar. På en sättfiskodling är tankegången lätt att följa då enheterna som regel är skilda med avseende på vattenintag. Detta gör att en enskild fisk som får BKD-träff endast får till följd att det karet (enheten) behöver saneras. För att spridning ska hindras är det givetvis avgörande att karen (enheten) har separata verktyg (håv etc.) och väl fungerande hygieniska rutiner för att smittspridningen ska kunna undvikas. Det är Matfiskodlarnas förslag att enheter ska kunna

betraktas som separerade från varandra och att utslaktning kan göras på kar-nivå (smittad enhet) på samma sätt som i Norge. Men det åligger odlaren att påvisa att karen (enheterna) är åtskilda, och i slutändan bör veterinären ha avgörandet.

Allmänna förslag och tydliggöranden

Angående seriekoppling och årsklasseparation:

Fiskerienheten ser inte syftet med att inte seriekoppla i en rom och/eller producerande fiskodling om det inte finns krav på årsklasseparation åtminstone under yngel och smoltproduktionen.

Att seriekoppla innebär att smittad fisk kan smitta annan fisk så går det att undvika är det att föredra. Enheter som inte står i förbindelse med varandra smittar inte varandra och den enheten kan saneras utan att det har gett möjlig konsekvens på annan fisk. Att rena vattnet mellan enheter kan vara ett alternativ. Årsklasseparation under yngelperioden sker naturligt om kramning skett vid samma tidpunkt vilket är fallet för röding. Eftersom regnbågen kan kramas vid fler tillfällen över året blir det inte en årsklasseparation men separationen kan istället ske mellan olika batcher.

Angående vandringshinder:

Flera har kommenterat att frågan om vandringshindren inte är relevant eftersom rivning av vandringshinder längst ner vid kusten resulterar i att kuststräckan flyttas in i landet och längs kusten finns inga tilläggsgarantier.

Frågan om rivningen av vandringshinder är inte i sak relevant för förslaget. Punkten ska mer ses utifrån vad det ger för konsekvenser. Det är vandringshinder som ger området för dagens tilläggsgarantier, så när/om det skapas möjlighet för fisken att vandra försvinner med automatik dessa vatten från området. Alla vatten som inte har vandringshinder är idag kustzon, inte minst intressant utifrån de skyddade stora älvarna i norr.

Att öppna upp vandringshinder kommer försvåra för allt fiskhälsoarbete och smittbekämpning eftersom potentiellt smittad fisk kan vandra uppström till en odling.

Kommentar: Det kommer dock att innebära att man inte får flytta fisk till inlandszonen vilket man då tidigare fick. Detta är ju faktiskt den situation man till viss del vill uppnå genom att ta bort tilläggsgarantierna.

Se ovan

Kommentar: Det innebär ingen ökad risk för saneringstvång eftersom BKD ändå är mer frekvent i inlandsodlingar.

Om påståendet tolkats korrekt, så är det omöjligt att uttala sig om det föreligger ökad eller minskad risk för saneringstvång. Med nuvarande regler finns saneringstvång om odlingen inte ligger i kustzon.

Angående beslut om hälsoklass:

Kommentar: I vilket sammanhang ska ett råd besluta om klasstillhörighet?

Om Jordbruksverket antar förslaget om frivilligt bekämpningsprogram för BKD kommer det medföra utmaningar för branschen. Några av de mer ekonomiskt betydande är, om- eller nybyggnation av anläggningar (detta gäller i huvudsak om odlingen är i riskklass ett eller två) och inköp av kompletterande lös egendom för att exempelvis inte behöva flytta odlingsredskap över smittskydds zoner. För romproducenter kan det finnas behov av kompletterande byggnader eller förvärv av andra verksamheter i syfte att minska smittorisk för avelsbesättningar och kläckeri. Även odlingar i klass tre kan behöva investera och anpassa verksamheten för att kunna följa principen om "frisk fisk in". Det kommer föreslås att en tid om tio år är rimlig för att kunna genomföra verksamhetsanpassningar. Under denna tid ska övergångsregler gälla, en del generella och en del specifika för enskild anläggning. För att få rimlig bedömning i det specifika fallet kommer föreslås att det upprättas ett nationellt råd som har att besluta om detta. Rådet bör bestå av representanter från branschen vars huvudsakliga produktion är sättfiskodling, kompensationsodling och matfiskodling. Vidare av en de utvalda expertveterinärerna en representant för Jordbruksverket och en från SVA. Detta råd föreslås också i ska besluta om hälsoklassificering för anläggningarna, om odling ska flyttas till annan riskklass, eller helt "uteslutas" från programmet vid bristande efterlevnad.